

Aftale om tilskud til græsningsprojekt

Varde Kommune har modtaget en ansøgning om økonomisk tilskud til naturpleje af et engareal på matr. nr. 10a, 5i, 2r og 11h Billum By, Billum, og 70a Janderup By, Janderup. Ansøgerne er lodsejer Hylke Algra, Vester Janderupvej 70 og dyreholder Østergård I/S.

Formålet af naturplejeprojektet er forberedelse til afgræsning og efterfølgende ekstensiv græsningspleje med kreaturer af 13,35 ha eng og mose. Udbindingsperioden vil være kreaturer fra ca. 15.05 til 30.09. Antal af græssende dyr vil løbende blive tilpasset området bæreevne. Græsningen vil endvidere bidrage til en mere naturlig hydrologi af de beskyttede naturtyper ved at de mindre grøfter ikke hegnes fra, således at bredderne bliver trådt ud. Projektet forventes at sikre bedre vilkår for jordrugende engfugle.

Der søges om et tilskud til finansiering af de indledende udgifter til hegning af området.

Aftale

Varde Kommune yder et tilskud på **25000,-** til hegning af 13,35 ha eng og mose på matr. nr. 10a, 5i, 2r og 11h Billum By, Billum, og 70a Janderup By, Janderup, på følgende vilkår;

1. Området hegnes i sin helhed. Hegnslinjen fremgår af kortbilaget. Det er ikke tilladt at opdele fennen i mindre delområder.
2. Udbindingsperioden er ca. 15. maj til ca. 30. september.
3. Der sikres græsning i en periode på minimum 5 år
4. Mosen med den beskyttede sø på matr. nr. 70a Janderup By, Janderup hegnes med, således at kreaturerne kan græsse ned til vandoverfladen. Hvis der risiko for, at dyrene sidder fast i mosen, kan mosen periodevis hegnes fra.
5. De mindre grøfter som er markeret med blå på kortbilaget hegnes ikke fra. Kreaturerne skal frit kunne passere grøfterne.
6. Ovennævnte grøfter uddybes ikke.
7. Der må ikke gødskes eller tilskudsfodres ud over et mineraltilskud indenfor hegnet.
8. Hvis der tilskudsfodres på tilstødende arealer, skal der sikres, at kreaturerne ikke har adgang til de beskyttede naturarealer.
9. Græsningstrykket tilpasses områdets bæreevne.
10. Varde Kommune kan til enhver tid kræve græsningstrykket nedsat.
11. Tilskuddet er betinget af, at samtlige lodsejere accepterer aftalen.

Ved overholdelsen af ovenstående vilkår vurderer Varde Kommune, at naturplejeprojektet kan iværksættes uden at der skal meddeles dispensation efter naturbeskyttelsesloven § 65, stk. 2 jf. § 3, stk. 1 og 2. Enhver anden plejetiltag eller tilstandsændring udover ovennævnte kan kræve en dispensation, og må derfor ikke påbegyndes uden at Varde Kommune har vurderet disse.

Projektet understøtter kommunens indsats i forbindelse med realisering af Grønt Danmarkskort jf. planloven § 12, stk. 1 jf. § 11a, stk. 1, punkt. 14. Området er i forbindelse med Varde Kommunes Kommuneplan 21 udpeget som "eksisterende værdifuld natur" og "potentiel natur" (se RL 20.2-20.4).

Projektet understøtter Varde Kommunes arbejde med målsætningen i naturkvalitetsplanlægningen jf. RL 20.11 i Kommuneplan 21. Det hegnede område har en B-målsætning. I denne kategori vil der kun i særlige tilfælde gives dispensation til mindre indgreb efter en konkret vurdering af indgrebets betydning for naturen.

Ved sikring af overholdelsen af ovennævnte vilkår vurderes der, at ydelsen af et tilskud til projektet ligger indenfor kommunalfuldmagten.

Vurdering

Projektområdet er et lavbundsareal, som ifølge de lave målebordsblade var en del af Billum Mose og Grønkjær. Området ligger sydøst for Billum. Centralt i området løber Billum Bæk, som er et tilløb til Varde Å. Engene er ved hjælp af et netværk af grøfter blevet drænet med henblik på en forbedret mulighed for afgræsning eller høslæt (se de høje målebordsblade).

Området består hovedsageligt af naturtypen fugtig eng. Driften af disse har siden 1995 været høslæt. Engene er blevet gødsket, men på nær det nordlige område imellem Billum Bæk og Vr. Janderupvej er engene ikke blevet omlagt siden naturbeskyttelseslovens ikrafttrædelse i 1992.

Vegetationen på de ikke-omlagte enge er domineret af græsser. Disse bliver favoriseret ved høslæt og gødsning. De fugtige partier omkring grøfterne og på de vådeste centrale områder er domineret af rørgræs, knæbøjet rævehale og krybhvene. Stedvis er der tagrør og bredbladet dunhammer. Store dele af engene er domineret af mosebunke. Af øvrige græsarter er registreret fløjlgræs, vellugtende gulaks, stortoppet hvene, almindelig hvene, almindelig hundegræs, almindelig kvik, engrævehale, engrottehale, rød svingel og engrapgræs. Stedvis er der opvækst af lysesiv og knopsiv. Af urter er der registreret græsbladet fladstjerne, kærsnerre, bidende ranunkel, lav ranunkel, kærtidsel, vild kørvel, vandpileurt, almindelig syre, musevikke, spydmælde og vandnavle. Urternes dækningsgrad er meget lav.

Målsætningen for plejen er at sikre en gunstig bevaringstilstand for naturtypen eng. Der vurderes, at ekstensiv græsning vil reducere dominans af de høje græsser, og dermed forbedre forhold for urterne. Kreaturerne vil igennem deres græsning og færdsel bidrage til en forbedret spireevne og spredning af især lavere urter, som i dag bliver skygget væk. Ved græsning vil der dermed opstå en højere artsdiversitet for planternes vedkommende. En forøget blomstring vil endvidere tilgodese insektfaunaen på engene. Plejen vurderes til at sikre naturtypens lysåbne karakter samt de

Engene er gennemskåret af mange mindre grøfter. Disse vil ikke blive hegnet fra. Kreaturerne færdsel omkring og på tværs af grøfterne vil medføre en bedre bredprofil. Ved at bredderne bliver mindre stejle opstår der en større riparisk zone, som favoriserer hydrofile urter. Over tid vil engen få en mere naturlig hydrologi til gavn for fugtigbundsarterne. Det vil især gavne de mange arter, som er tilknyttet til et mere eller mindre temporært oversvømmet miljø. En lavere vegetation kombineret med flere fugtige partier om foråret vil sikre gode forhold for jordrugende engfugle såsom vibe, rødben og dobbeltbekkasin samt padder såsom butsnudet og spidssnudet frø. Ophør af dræning sikrer endvidere ophobning af kulstofholdig jord og en formindsket udvaskning af okker til vandmiljøet.

Mod øst er der en mindre mose med en kunstig gravet sø. Søen er gravet i 1995 og er siden gradvist groet til. Det centrale område af søen er blevet oprenset i 2008. Omkring søen er der en rørsump/mose med især tagrør. Der er aftalt, at rørsumpen og søen indgår i fennen, således at tagrørene fremover bliver holdt nede. Herved vil der komme mere lys til søen, hvilket fremmer dens egnethed som ynglebiotop. For at sikre, at kreaturerne ikke sidder fast i mosen, er der stillet vilkår om, at mosen periodevis kan frahegnes.

Den beskyttede eng imellem Billum Bæk og Vr. Janderupvej (mark 3-0) er siden 2008 regelmæssigt blevet omlagt og sået til med kulturgræsser. Ved besigtigelsen var engen domineret af eng-rottehale. Ved at inddrage kulturengen i fennen er der gode betingelser for en ekstensivering af denne. Herved

sikres engens karakter som natureng i overensstemmelse med den beskyttelse jf. naturbeskyttelsesloven § 3, stk. 2.

Med lovændringen af naturbeskyttelsesloven, som træder i kraft den 1. juli 2022, vil det ikke længere være muligt at gødske kulturrenge. Næringsstofberigelse i form af tilskuds fodring har den samme effekt som direkte gødskning. Varde Kommune stiller derfor vilkår om, at der fremover ikke må tilskudsfodres indenfor hegnet. Hvis der tilskudsfodres på tilstødende ikke-beskyttede markarealer, skal der sikres, at kreaturerne ikke har adgang til de beskyttede arealer.

For at sikre adgang til engarealerne, som i dag udgør mark 7-0 og 3-0, etableres der to mindre rørbroer. Etableringen forudsætter en tilladelse efter vandløbsloven § 47 samt en dispensation efter naturbeskyttelsesloven § 65, stk. 2. Varde Kommune vil meddele disse afgørelser efter en skriftlig ansøgning fra enten lodsejeren eller brugeren.

Efterlevelse

Aftalen skal til stadighed efterleves i sin helhed. Ved misligholdelse af aftalen kan Varde Kommune kræve tilskuddet tilbagebetalt.

Varde Kommune vil i tilfælde af misligholdelse vurdere, om tilstandsændringen kræver dispensation fra forbuddet om en tilstandsændring jf. § 3, stk. 2. I så fald vil udnyttelsen skulle indstilles, indtil kommunen har afgjort, om der kan meddeles en dispensation jf. § 65, stk. 2.

Udbetaling

Når projektet er udført, bedes du kontakte kommunen med henblik på at få projektet godkendt. Projektet skal enten godkendes af kommunen ved besigtigelse eller dokumenteres ved hjælp af indsendelse af digitale fotos.

Kommunen har ikke ansvar for leje, opretholdelse af enkeltbetaling og andre former for støtte eller økonomiske forhold.

Udbetaling af tilskud sker direkte til entreprenøren/leverandøren ved at denne fremsender regning til Varde Kommune på det udførte arbejde/indkøbte materialer lydende på maksimalt det bevilligede tilskud. Alternativt skal der vedlægges et regnskab med bilag, inden tilskuddet kan udbetales.

Der udbetales maksimalt det godkendte beløb, som fremgår af den endelige godkendte ansøgning. I tilfælde af, at det udførte arbejde bliver billigere end ansøgt, udbetales et beløb svarende til den endelige regning.

Underskrifter

Den ___ / ___ - 2022

Den 01 /07 - 2022

_____
(underskrift)

_____
(underskrift)

_____
(ejers navn)

_____
Varde Kommune
v/ biolog Olivier Vryens

VR JANDERUPVEJ

Signaturforklaring

BES_NATURTYPER

- Eng
- Mose
- Sø
- projektgrænse
- Vejnavne
- Grøft

Copyright: Geodatastyrelsen, SDFE, Hexagon, Varde Kommune

Tilskud til naturpleje	Målforhold 1:3.000	Dato 01.07.2022
	Sagsbeh. Olivier Vryens	Sags nr. 22/7191

Teknik og Miljø

Varde Kommune - Bytoften 2 - DK 6800 Varde - Tlf. 79 94 68 00
www.vardekommune.dk - E-mail: vardekommune@varde.dk

**Varde
Kommune**